

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BEVOBODA JÓZSEF könyvkerekedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előzetési díjak is küldendők.	Megjelenik a lap minden szerdán. Kéziratok nem adatkak vissza.	FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ügyvéd.	Nyitlertéri cikkek sorokint 40 fill.-ért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Ismeretlen czégek hirdetési díja előre fizetendő. Hirdetési díjak a legelőbbban számítatnak.
--	---	--	--	--

Idegen nyomás alatt.

A nyári politikai szezon érdekessége most Zeysig berlini professor rőpirata, melynek röviden az az iránya, hogy hivatkozva a Hohenzollern uraiom alatt álló magyar nemzeti királyságnak. Egy pár év óta tapasztalható valami titkos politikai agitáció, mely rőpiratokban, hírlapi cikkekben a Habsburg uralom pusztulását hirdeti; s hirdeti annak a szükségét, hogy az osztrák-németiség csatlakozzék a német birodalomhoz, Magyarország pedig mint önálló nemzeti királyság az okkupált tartományokkal, s esetleg még egy pár osztrák-szláv tartományal Eitel Fritz (Attila Frigyes) királysága alatt alkossan egy közepdunai államot.

Politikai harcaink közepette jó lesz megismerni, hogy mi lappang ezen agitáció mögött s mit várhatna a nemzet egy esetleges Hohenzollern uralomtól.

Maga a terv akkora nehézségekből áll, olyan gyökeres átalakulást jelent az európai hatalmi viszonyoknak, hogy megvalósulása az ábrándok közé tartozik.

Az egész terv nem egyéb, mint a nagynémet ábrándok egyike, s csak az a kár, hogy ezt ugylátszik nálunk sokan nem veszik észre; az igaz, hogy Zeysig ur behatóan tanulmányozta viszonyainkat s így tudja, mily hurokat pengessen. A magyar hisség pedig végtelen nagy s hiszékeny; könnyen elhiszi, ha mondja egy tudós neki, hogy ime te erős nemzeti állam lehetsz s önálló!

Hogy mennyire hamis Zeysig tana, legjobb összehasonlítani a mai állapotunkat a Zeysig-féle jövendővel.

Ma van egy uralkodó házuk, mely rajtuk kívül Ausztria felett is uralkodik; Ausztria pedig a történelem különös játéka folytán politikailag és nemzetiségileg egyike a világ legtagozottabb államának. Ha bajunk van valakivel, úgy jelenleg ezen politikailag gyöngébb ellentéll van dolgunk; politikai nagyobb erőnk egységesebb voltunkban rejlik, mert az állam fenntartó magyarság körülbelül fele a magyar birodalom összes lakosságának, míg Ausztriában a németiség alig egy harmadát képviseli az osztrák-állam lakosságának.

Hogy néz ki most a Zeysig receptje? Lenne egy hatalmas, nagy és egységes német-birodalomra támaszkodó uralkodó házuk, melynek nagyratörő, világhatalmi politikája teljesen magába olvasztaná az önálló nemzeti politikai érdekkörünket, s ha próbálnánk ellenkezni, úgy szembe találjuk magunkat egy még jobban megerősödött s immár tőszomszédságunkba került hatalmas németbirodalommal.

Befele pedig még csitrább lenne a sorsunk. Mert hisz a három millió oláh, két millió német, a két millió tót, s ugyanannyi horvát és szerb akkor sem tűnnék el a magyar föld színéről, sőt még megszorodnának s azonkívül újabb nemzetiségeket kapnának. Nemde ez mind becses anyag a magyar nemzeti önálló államnak, mint közepdunai hatalomnak a felépítéséhez? A mostani 50%-nyi magyarság perzentje hová süllyedne akkor?

Meg tudnánk-e birni ekkora átalakulást? Oly nagy nemzetiségi anyagot tudnánk-e legalább szellemben assimilálni?

Ilyen anyagból felépíthetnők-e a magyar államot?

Vagy tán segítene-e ebben a Hohenzollern? De volna-e még csak jogunk is az önállóságra; s volna-e erőnk ahhoz, hogy ne legyünk idegen politika uszályhordozói?

A felelet könnyű, a józan ész megmondja: hogy nem.

A saját történetünk tanít arra, hogy míg a Habsburgok német császárok voltak, addig nemzeti politikánk nem igen boldogultunk; az uralkodóink akaratának mindig hatalmas eszköze volt a németbirodalom ereje, bármily alakulásokon ment is az keresztül.

Jelenlegi politikai kitzdelmeinkben vegyük pl. a magyar vezényszót, illetve akadályait. A német vezérlés kérdése tulajdonképpen nem a német nyelv körül forog; az uralkodó arról megvan győződve, hogy kettős birodalma minden egyébb, csak német nem. De az a baj, hogy egyik birodalmát sem tekintheti sem magyar, sem lengyel, sem német, sem cseh, sem valami más nyelvű és nemzetiségű birodalomnak s így a német kommandót, e rá nézve a megváltozott viszonyok között átkossá vált történelmi maradványt nem meri bolygatni. Érthető óvatosságot tanusit e dologban, mert nem lát elég konsolidációt a magyarság részéről sem polgárilag, sem katonailag, hogy e nagy reformokat megbirja s kezeskedhessék arról, hogy a reformi nyomában az osztrák nemzetiségek körében keletkező hasonló törekvéseknek az élet vegye.

Ezért kisebb reformokat ajánl, melyek a fokozatos megerősödést segítik elő,

milyen a magyar tisztnevelés, az ezredek legénységének a nemzeti politikának megfelelő beosztása, a magyar ezred nyelv, a közjogi állapotnak megfelelő jelvények satöbbi.

A csiki földmives-iskoláról.

A székelység erkölcsi és anyagi jólétének megerősítésében legfontosabb és legszükségesebb tényező a székely mezőgazdaság helyesebb irányba való terelése. Ez már elvitáztatlan tény és a székelység megerősítésének legcélszerűbb módja.

A kormányintézkedések is főleg a mezőgazdasági viszonyokat elsősorban érdeklő ténykedésekben, intézményekben összpontosulnak. Ezeknek az intézményeknek hivatása, hogy a Székelyföldön okzerű gazdálkodási módszert, jövedelmezőbb, virágzóbb mezőgazdasági életet teremtsenek.

Fontos szerep jut e téren elsősorban a csikszeredai földmives-iskolának. Ennek célja tulajdonképpen az, hogy értelmes és az okzerű gazdálkodásban jól kiképzett kis gazdákat neveljen. De ennek az iskolának a nép gazdasági életére csak akkor lesz jótékony hatása, ha előbb a népnek a mezőgazdaság iránt való érdeke magasabb szintre emelkedik, ha a nép gazdasági tudása fokozódik. Míg a nép nem érti meg és tudatára nem ébred annak, hogy tulajdonképpen a gazdálkodást is tanulni kell még pedig neunsak apinktól, hanem arra hivatott iskolától és képzett szakemberektől, addig fiát sohasem küldi a földmives-iskolába abból az intenczióból, hogy az ott gazdasági ismereteket szererezzen, az okzerű gazdálkodást megtanulja s szerzett tapasztalatait otthon, saját kis gazdaságában érvényesítse. Az a cél legegyszerűbben ember előtt, hogy ha a fia tanult az elemi iskolánál magasabb iskolát végzett, legyen fizetéses ember, jusson valaminő állásba. A székely nem azért iskoláztatja fiát, hogy „otthon üljön”, hanem hogy „fizetéses ur” legyen belőle.

A földmives-iskolában szerzett ismereteket tehát a nép nem értékeli otthon, hanem

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A nyár végén.

*Az érlelő nyár is immár észre hajlik,
A lomb sátrora is sárgába vegyül;
Amerre szétvénnek a letarolt tájon
Csendesesen vonuló nehéz bánat ül.*

*A virág is lehul, enyészet a sorsa,
Az ének is elhal, minden néma lesz;
Minden emlék elszáll, a remény megtörik,
S csupa hant min szemünk el-el névedez.*

*Az ifjúság, álom, férfi korba hajlik,
Végül a fejünket meglepi a dér,
S körülöttünk minden csak az elmúlásról,
Csak az enyészetről susogva regél.*

*Lelkünk virágai naponkint lehullnak,
Dalaink elvesznek csendben zajtalan,
Emlékünk sorára foledés út tanyát,
Elvállunk egymástól csendben, zajtalan.*

*Elvállunk egymástól, a vád nem is járja.
Utunk tarolt tájon messze el viszen;
S hogy a lány szerelme hulló sárgalevéli,
E tudaton szívünk nyugton megpihen!*
Ifj. Botár Béla.

Egy levél.

A búcsú napnak csak egy sugár kéréje tört elő a barna fellegek mögöl, a vén Hargita hófűrtű-fejét megaranyozva a borongó fényves fölött ragyogó sávot ír.

Minden csendes, a természet késül az éji

nyugalomba. A dal elnémul a madár sikakon, a virág összeszárja kelyhét, a szelid tavaszi szellő édes hangokon álomba ringat, mindent elönt a megnyugtató harmonia.

A hold kékded, sápadt képe előbukkant egy zord felleg kösül. Az ingó lombokat ezüstös mezbe öltöztette beszorta fényével a köd-tengert, mely az olmentai tájon borongott, mely az Olt tükörével oly csodaszépüléget folyt egybe. A kies fűrdől bus sene accordokat kapkod el a vándorló tavaszi lehetet. Az emelvényen fehér terítőbe burkolt asztal áll, kösépéről egy haladókló gyertya bus világát szórja.

Csillt... az élet alszik... az élet elpihent...

A lépcsőkön egy elcsüggedt alak lépked fel, lépése imbolygó, sápadt arca hű tükre keble viharának. Lassan ereszkedik a fehér aszékra, arczát kezébe temeti, sir némán, hoaszán... csendesen.

Egyeser felemelkedik a hallgató bánat újra viharra változik. Szemeit ég felé emeli, a hold sugár megfürdik ezeme harmatában, a keblében titkon sorvasztó erő szokogása késti s a fájdalom hangokat busan viessi a szellő tova:

„Akárki már nem földi rab
Nálam százszor boldogabb.”

Nyomába megrázkodik a hegedű lelke, át sirja a nótát halkán... csendesen.
A vihar elült, a háborgó sziv saja elcsendesült.

Az ifju álmodik, leborulva a hófehér asztalra a multak usgy temetőjébe járkal.

Megjelent utólrhetetlen legfényesebb álma; az éj hajról, a szép aszemekről újra álmodott. A

sord vihar után újra beállott a csend, az a legédesebb tarka pille balzsamot hozott egy pár pillanatra.

A hegedű vonó is pihenőt tartott, gazdája is átértelte a szivháborgást, savartalanul nyugodni engedte a szenvedőt.

A gyertya fény meghalt, leborult a legszédabb éjszaka...

Sütébe borult a csillaghaza, a csokdosó aszalló lombokat tépett, az ég iven villámok saültettek.

Megbomlott a legfényesebb harmonia... Az álmodót is felrázta az elemek tusája... Lelki világában és a természetben uralkodott a leghivebb hasonlat.

Égszengés, orkán üvöltés, siró lomb mind azt beszélték

Az éjbaju nem eseret.

A vihar elült, a viharzó lélek lepihent.

Haasnd a hajnal, piroara festi az égivet az ormkok felett, újra él a legszédabb harmonia...

A kis városkába az élet zajlik, a postás is megkezdette egyhangu munkáját.

Sietve fordul be a szárnyas kapun, egy söld lovélkét ad át a legkedvesebbnek.

Zárja hirtelen feltörök s e gondolatok vannak írva a söld lapra:

Édes Laurám!

Halandó szivbe első mi tört foglalhat: a hit. Nélkülle sivár, kietlen belvilágunk, legasentebb érzelmeinket megejti a rideg kösöny, melynek ha mosolya is van, mégis előli legasentebb reményeink bimbóját. Én a mióta ismerlek, árnyék sohasem valék, mely csak fényben kiséri a nyomokat s a boruban oda vész. Én örültem

ártatlan lelked szent örömevel, én elborongottam érző lelked legbensőbb bánatával.

Te nekem még sem hittél, nem hiszel és talán nem fogsz hiini soha. Gondold meg édesem, az élet nagy háborgó oceasán, sajkánk szirt s övények kösött vezet, nyugalmas partot a küzdés hevében oásiet onak szerető sziv teremthet.

Én szerettelek, szerettelek és szeretni foglak hiven, mindörökké. Az én szerelmem nem az álomlovagok szerelme, mely rövid életű, mint az ósi fény; az én szerelmem örök eseményi és el nem fogyhatatlan mindenek felett.

S ha neked e sorok mégis csak játék szerrek lesznek, azokat szeretetépe a kobor aszél szárnyaira engeded, úgy értesíts!

J e n ő.

Éjlaju szép Laura mosolylyal olvassa a sorokat, el van foglalva szivében mindentér, végül felkacsag, s a betükbe rótt nagy erkölcsi igazságot a szellő martalékaí lettek. A levél késett, pedig Jenő dobogó szivvel várta. Közben a sors Laurák házát csapással látogatta meg, Laura édes anyja meghalt, ki egyedüli gyámola volt s a családra éjszaka borult. Édes anyjának szép nyugdíja, melyet magas állásu férje után kapott megszünt, Laura 24 éves lévén, fenntartó nélkül maradt s az édes anya mellett könyvelem folyamánként a létfenntartással aszrnyen küsödött. Lelkében vissza idéste Jenő jószágos alakját, kit ő oly daozosan fogadott s akit kinevelt, kösnyörgött, esdekelt, de mind hiába. Jenő ideális lelkevel egy még eszényebb lányhoz fordult, kinek lelke az ő lelkevel viashangra talált. Laura esdekli levelére es volt a válasz: Az anyagiásáért bünhödni kell. B. B.

— amint többször láthatni majd később — egészen más, a mezőgazdasági diétól eltérő foglalkozás megszerzésének eszközét fogja felhasználni a földműves-iskolában nyert bizonyítványt. Nagyon valószínű, sőt bizonyos, hogy így lesz ez mindaddig, míg a Székelyföldön fejlettebb mezőgazdasági kultúra nem lesz.

A székely nem akar gazdálkodó lenni, ha tanult már valamit. Vágyik az ország, az urélet után. Ez a tulajdonság a székelység faji karakterének egyik vonása, mi talán nem is lenne oly nagy hiba, ha rugója az ambíció a magasabbra való törekvés lenne, de sajnos nem ez, hanem a tulajdonság kényelem szeretet és a földműveléssel való foglalkozás kicsinylése, megvetése.

Hogy a csikizeredai földműves-iskola hitványainak célját elérhesse a székely népet elő kell ugyiszóván készíteni az iskolára, vagyis oda kell hatni, hogy hagyjon fel a nép hagyományos maradiságával tanuljon látni, hallani és tapasztalni, fejlődjön ki benne bizonyos fokú mezőgazdasági intelligencia, hogy így nagyobb érdeklődést mutasson a földműves-iskola iránt s létezését a saját érdekében szükségesnek és hasznosnak lássa.

Első sorban tehát az intelligens gazdák tanuljanak a földműves-iskolától, kik magasabb szempontból tudják azt nézni, feltudják fogni annak jelentőségét és kitudják használni működésének áldásos voltát. Epen azért az iskolának ne csak létezéséről vegyének tudomást, hanem működését kísérik buzgó figyelemmel, gazdasági berendezését, gazdálkodási módszereit tanulmányozzák behatóan, tanuljanak, okuljanak tőle.

Ez az iskola nem csupán a tanuló növendékek számára való, hanem iskolája az egész vármegye gazdaközösségének. Irányító, vezérlő faktora mezőgazdasági élet minden ágában. A maga kis gazdaságával mintgazdaság gyanánt szolgál az egész vármegye gazdaközössége előtt. Berendezése, gazdálkodási rendszere megfelel a székely viszonyoknak. Ha intelligens gazdáink ezt az iskolát nagyobb figyelemben részesítik s arra törekednek, hogy tőle tanuljanak, bizonyára sok hasznos tapasztalatot szereznek. Megtanulnak jobban s okoszerűen gazdálkodni, mi fontos a modern gazdasági életben, mert ma nagy produktiót csak okoszerű gazdálkodással lehet elérni. Minden gazdának legmagasabb vágya pedig úgy az állattenyésztés, mint a mezőgazdaság terén a nagy produktió.

Ha az intelligens gazda az okoszerű gazdálkodást követi, a székelynép mezőgazdaságának fejlesztésén is munkálkodik, mert a nép gazdálkodási módszerére egyes ajánlásaival jótékony hatással lesz s így a népben az okoszerű gazdálkodás iránt való érdeklődést felelőreozti.

Ha a népben a mezőgazdasági öntudat ébredni kezd, akkor a földműves iskolát sem hagyja figyelmen kívül, hanem érdeklődéssel és tanulni vágyással keresi fel.

Fontos érdekük kívánják a csikizeredai földműves-iskola nagyobb figyelembevételét. El kell ismernünk, hogy mi székelyek a mezőgazdaság terén nagyon hátra állunk. Nálunk mezőgazdasági kultúra nincsen. Teljesen izoláltak élünk sok időn át, nem érintkezünk más népekkel, nem tanulhattunk másoktól semmit, elmaradtunk a kortól, a haladástól s maradiságunkkal, korlátok gazdasági tudásunkkal belejártottunk az anyagi veszedelmbe. Fel kell tehát használnunk az alkalmadta körülményeket s minden a mezőgazdasági élet fejlesztését célzó intézményeket és eszközöket, melyek segítségével mi is előre haladhatunk s magunknak mezőgazdasági kultúrát s ez által jobb anyagi létet teremthetünk.

Darvas Dávid.

Az orosz alkotmány.

Vége nagy huzavona után az orosz birodalom is kap alkotmányt. Cári ukás adta az orosz nép tudtára, hogy van alkotmánya; s alább a csár manifestuma olvasható melyben az orosz parlament tervezete nem mutat valami redukált eszmélre.

A Cártól természetesen nem lehet várni valami modern alkotmányos intézkedéseket.

As egész reform csak modern parodiája az alkotmánynak, s csak nagyon halvány képét látjuk itt az alkotmányosságunknak.

A népakarat nem érvényesül az alkotmányban, hisz maga a cári manifestum hirdeti az autokrata uralom fennmaradását.

Duma a neve az új népképviselőtest, melyet valószínűleg a több kedvezőtlen kilitásai

hontak létre, a cár népet így akarja a forradalomtól visszatarítani.

Maga a választási rendszer elég szabadalvónak mondható, mert a szavazati jogot széles körben adja meg.

Miklós csár a tövethető manifestumot becsatolta ki:

Oroszország a csárnak a néppel és a népnek a csárral való rendíthetetlen szolidaritása által keletkezett és erősödött. A csár és a nép egyetértése hatalmas morális erő, amely Oroszországot évszázadok során megtartotta, minden szerecséltséggel és támadás ellen megoltalmazta és ma, valamint minden időben az egyéneknek, függetlenségnek, az anyagi jólétnek és a szellemi fejlődésnek alapkövét képezi. 1903. február 26-án kibocsátott manifestumunkban összeraktára aszítottuk fel a hasz minden hüfát, hogy az államaszervezet kiépítessék és hogy megállírdítanak a benső élet rendjét. Főtörkövévünk odairányult, hogy a megválasztott nyilvános testületeket összhangzásra hozsák a kormány aszervecséivel és hogy a köztük dúló és az állam normális fejlődésére káros surlódásoknak véget vessünk. Elődeink, az autokrata csárök, állandóan asem előtt tartották ezt a eszt. Ime, eljött az ideje annak, hogy elődeink jó aszándékát előbbre vegyük és az egész orosz birodalomból választott férfiakat hívjunk egybe, hogy a törvények feldolgozásában állandóan résztvegyenek.

Ebből a esztől az állam fennálló intésményei mellett külön tanácsosok testületeket alapítunk, amelynek hatáskörébe tartozik a törvényjavaslatok előkészítése és tárgyalása, valamint az államközlésviselés vizsgálata. Ezen as alapon az államfentartó autokrata hatalom épéségben tartása mellett elhatároztuk, hogy megalkitjük a gossudarstvennaja dumát és új választási törvényt adunk e dumának, mely as egész birodalomra kiterjed néhány kivételen helysötben levő terület kivételével. A finnországi nagyhercegség képviselőinek a дума működésében való részvételét külön intézkedésekkel fogjuk rendszeresítelni. — Egyidejűleg megbíztuk a belügyminisrtet, hogy terjessze elénk jóváhagyás végett haladéktalanul a дума választási törvényt, még pedig úgy, hogy ötven kormányosságának és doni katonai kerület képviselői legkésőbb 1906. évi január havában egybegyűhessenek.

Fentartjuk magunknak a дума aszervecsésének jogát és nem fogjuk elmulasztani a szükségese utatásokat a kellő pillanatban megadni, ha a birodalom érdeke és az idő követelményei különöa változásokat tennének szükségessé. As meggyőződésünk, hogy az egész nép választottjai, a kik hivatala lesznek a kormány törvényhozó munkájában részt venni, méltóknak fognak bizonyulni a csár bizalmára, a mely őket a nagy műben való részvételre megilvta s kiérdemilt egész oroszországot bizalmát. Meggyőződésünk, hogy a többi intésménnyel teljes egyetértésben buzgalommal fognak hozzájárulni hasznó jólétének fejlesztéséhez, a birodalom nagyegségének, egységének és bizonyságának erősítéséhez és a nép nyugalmának és virágzásának biztosításához. A mikor az Eg áldását kérjük as általunk teremtett testület munkájára, bisunk a Gondviselés jószágában és a nagy történelmi feladatba, a melyet a gondviselés drága hasánsra asabott, és bizon reméljük, hogy Oroszország minden fának közreműködése mellett a Mindeható segítségével győzedelmesen fog kikerülni mai súlyos megpróbáltatásából és hogy eszeréves történelmenek nagyságában és dicsőségében fog újja születni. Kelt Peterhofba, 1906. augusztus 19-én, kormányzásunk tizenegyedik évében. Miklós.

A дума választási rendje a következő: A dumaválasztások először a megyékben és a kerületekben, másodsor pedig a következő városokban lesznek: Pétervárt, Moszkva, Baku, Asztrachan, Varó, Vilna, Voronez, Jakatorinozávt, Irkuok, Kusan, Kiev, Kisenev, Kurask, Lods, Nisanj-Novgorod, Odessza, Orel, Riga, Rosztov, Szamara, Szaratov, Taszken, Tiflis, Tula, Charok, Jaroszláv, Lengyelországban és Szibirában, a Kaukászában, s Turkeasztánban és néhány megyében külön szabályok rendelkeznek a választások feől. A дума tagjai minden kormányosságban, megyében és városban külön rendelt szabályozsa. Összesen 412 tagot választanak, a melyek közül 28-at a városok küldenek. A megyékben és a kerületekben külön választó bizottság végzi a választást. Es a bizottság as illető kerület földbirtokosaiból, a városi választóiból és a kis tartományi kerületek meghatal-

masottaiból áll. A bizottság a két fővárosban egyenkint 100, a többi felsorolt városban 80 tagból áll. A választói jogosultságból ki vannak zárva: az asszonyok, 25 éven aluli férfiak, tanulóok, katonák és tengerészek, amíg tényleges aszolgálatban vannak, nomádok, idegen állam polgárai és a kik bünt tettek, fizetésképtelenség miatt vagy mint katonaszerkevények büntetve voltak. Nem vesznek részt a választásban: a kormányzók, az alkormányzók a rendőrprefektusok és ezeknek segédei azokban a községekben, ahol hivatalosan működnek. Az asszonyok férjük vagy feik megbízásából választhatnak. As atya átruháshatja választói jogát fiára.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Szent István ünnepe.** Vasárnap kis városunknak szép katonai parádével egybekötött ünnepe volt. Egy teljes felemelt létszámu honvédszázad teljesítette a diszorglátást; a polgári és katonai előkelőségek s a polgárság nagy száma vett részt az ünnepi istentiszteleten. Előző este pedig világítás és díszlovások voltak. Szent István emléke él még a nemzetben; az első nagy királyunk koronája és jobb keze a magyar nemzetnek ma is szent ereklyéje. Ez emléknapon most is sokan vonultak fel Budapestre a szent jobb tiszteletére.

— **Eljegyzés.** Dr Daradics Félix, csikizeredai ügyvéd folyó hó 15-én eljegyezte Balázs Szidike kisasszonyt, Balázs Dénes ny. jegyző kedves leányát. Az eljegyzés a szülök örömkönyvei között történt, kieférve a jóismerősök és barátok számtalan szerencsekívánatai által. Sok szerencsét!

— **A megyei polgári leányiskolában** a beiratás szept. 1, 2, 3. napjára van kitűzve, főlvételei és javítóvizsgálatok napja szept. 6 és 6-án Veni Sancte és az előadások kezdete.

— **Halálhírek.** Id. Rézszegh Lajos földbirtokos, nyug. kir. járásbírósi irnok életének 65., boldog házassága 39- és özvegysége 3-ik évében, hosszas betegség és a haldoklók szentségének főlvétele után f. évi augusztus hó 17-én d. e 7 órakor as Urban esendesen elszenderült. Az elhunytat gyászolják: Dr Rézszegh Lajos neje Mirsziali Emma gyermekök Lajos. Rézszegh József neje Csutak Zsuzsika gyermekeik József és Margit. Rézszegh Anna férj Balázs András gyermekeik Annuska, Róza, Ilonka és Andor. Rézszegh Berta férj Fodor István és gyermekei. Rézszegh Terézia. Bitai Endre és György. Özv. dr. Keröcsa Demeterné szül Lajos Vernika élete 47-ik, özvegységének 5-ik évében f. évi aug. hó 19-én d. u. 2 órakor rövid szenvedés és a halotti szentség ájtatos főlvétele után elhalt. — **Tuma Mátyas** hentes és mészáros élete 49-ik, boldog házassága 5-ik évében hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos főlvétele után f. évi augusztus hó 19-én este 7 órakor elhunyt. A megboldogult földi maradványai folyó hó 21-én d. u. 3 órakor fognak a helybeli köztemetőbe róm. kath. szertartás szerint örök nyugalomra helylyeztetni. Az elhunytat gyászolják: Özv. Tuma Mátyasné szül. Botár Verónika, mint gyermekei. Tuma Tamás, Tuma Károly, Tuma Adolf, Tuma Konrád, Tuma József, Tuma Mária férj. Kann Ferencné mint testvérei.

— **Hangverseny. Tusnádfürdőn, 1906.** augusztus 23-án jótékony célú hangverseny lesz. hangverseny asóp sikerre tarthat számot, tekintettel arra, hogy a furdásazonban a vendégek száma ilyenkor a legnagyobb. Nemoklara hullaja érga levelelt az ós, a vendégek oszlanaknak s így a mulatság épen a legjobb időben, a furdóélet legújósabb s népecsőbb szakában lesz megtartva. A műsor a következő: I. Ave Maria Gounodtól. Zenekar kísérettel énekli: Br. Bánffy Albertné urnó. 2. Magyar táncok Chovantól. Zongorán előadja: Br. Haeko Charly urnó és Köröcy Sárika urhölgy. 3. Sérénade Berceuse Gounodtól. Énekli Br. Bánffy Albertné urnó. 4. Egy modern szobaloány. Magánjelentet. Irta Iligner Károlyné urnó. Előadja: Köröcy Sárika urhölgy. 5. Magyar népdalok. Zenekar kísérettel énekli: Aldor Juliaka urhölgy. 6. Mesevilág. Némajáték. Személyek: Király: Eitinger Gizi. Királyiú: Stengel Alice bárnó. Udvarhölgyek: Eitinger Grete, Molnár Irma. Heroldok: Könya Éde, Bernstein Henry. Apródok: Albertini Deszó, Berthel J. Egy franciaia: Albertini Géss. Egy franciaia nő: Tomka Edith. Egy amerikai: Heller Beszó. Egy amerikai nő: Heller Jolánka. Egy orosz: Ornstein Nicola. Egy japáni: Bernstein Pál. Egy japánnd: Bernstein Coradlia. Egy török: Berdel Alfons. Egy töröknd: Berkovitsa Toal. Egy chinai: Fuzkeletuin Pista. Egy spanyol: Albertini Jenő. T á n e s o k : Manuette. Előadja: Heuffel Jolánka és Albertini G. Cake-Walke. Előadja: Heller Jolánka és Heller Beszó. É l ó k é p e k : I. Csikp-

róms. Királykisasszony Heuffel Ersike. Királyfi Stromsky Dénes. II. Hamapipóke Berthel Eugénia. III. Hóföhérke Albertini Jolánka. Törpök: Albertini Deszó, Albertini Jenő. IV. Jancsi és Juliaka. Heller Beszó és Jolánka.

— **Figyelmeztetés.** Már hírül adtuk a t. közönségnek, hogy saját alant van Pálmay József könyve: „Caik vármegye nemes családjai” címmel. Felkéri s szivesen látja a könyv kiadója, Szaboda József az érdeklődőket arra, hogy a könyvet megtekintésék, s a mennyiben hiányos adatokat tapasztalának, aziránt észrevételeiket tegyék meg, hogy így a mű annál pontosabb adatokkal jelenhessenék meg.

— **Sajtó hiba.** A jogásból kiadás 466 kor. 29 fill. volt és nem 446 kor. 29 fill. mint tévesen közöltük.

— **A sepiaszentgyörgyi ev. ref. Székely Mikó-Kollégium** a magyar társadalom részvételével 1905. évi szeptember hó 4-én Hidvégi gróf Mikó Imre szülöházát (ma gróf Mikes Ármín kastélya) szűletés napjának századik évfordulóján Zabolán emléktáblával ünnepélyesen meg fogja jelölni. Az emléktábla sorrendje: 1. Szeptember 4-én délelőtt 8 óra 18 perczkor Brassó—Sepiaszentgyörgy felől érkezés Zabolá—Páva pályaudvarára, hol a közönséget Zabolá község nevében Földes György zabolai ev. ref. lelkes üdvözl. 2. Bevonulás a zabolai polgári zenekar közreműködése mellett. 3. A községvárnál üdvözöl beszédet tart Both György községi jegyző. 4. Felvonulás a gróf Mikes Ármín kastélyához. 5. Nyitányt játszik a zabolai polgári zenekar. 6. Szózat. Énekli a Székely Mikó-Kollégium énekkara. 7. Emlékbeszéd. Tartja Bodor János, kollégiumi gondnok, zágóni ev. ref. lelkes. Emléktábla leleplezés. 8. Nemzeti zászló. Énekli a zabolai vegyes dalkar. 9. Alkalmi óda. Irja és elszavalja Szabó Jenő, kézdívásárhelyi ev. ref. lelkes. 10. Honfi dal. Énekli a zágóni tanítói kar. 11. Megemlékezés és koszorúzások a résztvevő hatóságok és testületek hivatalos képviselői részéről. 12. Himnusz. A zabolai polgári zenekar kísérette mellett énekli a közönség. Délután fél 1 órakor közéd Kovásznán, a sétányi nagyvendéglő kertbelyiségében. Egy teríték ára 3 korona. Fuvár Zaboláról Kovásznára 1 korona. Az emléktáblára a jelentkezések folyó évi augusztus 26-ig Sepiaszentgyörgyre, az ev. ref. Székely Mikó-Kollégium igazgatóságához intézendők. A jelentkezés alkalmával közlendők: 1. Kiván-e a jelentkező elszállásolat Kovásznán és mely időre? 2. Rézát vesz-e a közédén? 3. Igéryel-e fuvert Zaboláról Kovásznára? 4. Közédén csak azoknak lesz teríték fentartva s fuvert és elszállásolat is csak azok igényelhetnek, akik ez iránti óhajátunkat folyó évi augusztus 26-ig a Székely Mikó-Kollégium igazgatóságához bejelentik.

— **Tudnivalók a kolozsvári m. kir. állami ipari szakiskola 1905—1906-iki tanévéről.** A kolozsvári m. kir. állami ipari szakiskola eszja négy évi tanidó alatt elméleti és gyakorlatilag képezt iparcsédeket képezni aként, hogy ezen tanidó alatt elméletileg és saját intézeti mülhelysötben gyakorlatilag kiképezt tanulók jogosultak munkaszűvvet váltani s a megfelelő képesítéshez kövtt iparágban mülködni. Három eszakosztályra oszlik, u. m. a fapári, fémipari aszakosztályokra és az épitőlipari től tanfolyamok. A fa- és fémipari szakban. Rendese tanuló lehet, ki valamely köcsöp vagy polgári iskola II. osztályát, vagy a VI. elemi osztályt sikerrel végezte, 12-ik életévét betöltötte s kifojtott, és testalkatu. A kellő elméleti előkészítétség hiánya sikeres felvételi vizsgával pótolható, valamint kivételesen a tanonciskola 3 osztályát jó sikerrel végezett tanuló is felvételt. Tokintettel a felvevőndó tanulókat korlátok számsára, a felvétel előjegyzés, illetve jelentkezés alapján történik. A jelentkezést a szakiskola igazgatóságához a következő okmányok bemutatásával kell megtenni: a) aszülöleli bizonyítvány (korosztívél); b) utolsó iskolai bizonyítvány; c) újrasielési bizonyítvány; d) aszüló vagy gyámi nyilatkozat az iránt, hogy a tanuló mely szakra kívánja magát kiképesíteni és kötelező kijelentése annak, hogy as illott a teljes négy évfolyamot bevégrezni kész; e) a jelentkező tanuló as intézeti orvos által megvizsgáltatnak. A tanév eszeptemberben kezdődik és az elméleti tanítás júniusban végződik. Augusztus hóban sünet van. A felvett tanulók beiratkozásá végett eszeptember 1.—3. napján megjelenni tartoznak. Ugyanekkor tartoznak jelentkezni as osztályismétlőid, valamint javító vizsára utasított tanulók is. A felvételi a javító vizsák ugyane napok elötutáján tartatnak. A tanítás szept. 4-én megkezdül.

— **As Erdélyi Kárpát-Egyesület** 1905. augusztus hó 27-én (vasárnap) d. u. 3 órakor Réven a Zichy Ödön-cseppkőbarlangnál annak telavetésével kapcsolatos XV-ik közgyűlést tartja a következő tárgysorozatattal: 1. Előnöki megnyitó. 2. Választmány évi jelentése. 3. Számvizsgálók jelentése az 1904. évi zárszá-

madásáról. 4. 1906. évi költségvetés megállapítása. 5. Az új választmány és tisztikar megalkotása. 6. Esztleges indítványok. 7. Eldöntött kérdések. A délután 4 órakor kezdődő barlang-felavatási ünnepély sorrendje: 1. Hymnus. 2. A Zichy-uradalom átadja az E. K. E.-nek a barlangot. 3. Az E. K. E. átvesszi a barlangot. 4. Avató beszéd. Tartja: Veress István ref. lelkész, az E. K. E. régi osztályának ügyvezető alelnöke. 5. Szózat. 6. Társas vacsora. A közgyűlésre jelentkezések f. évi aug. 22-ig az E. K. E. irodájához Kolozsvár, vagy Veress István ügyvezető alelnökhöz, Rév, intéződékh. A jelentkezés alkalmával közzendő: a) Melyik vonattal érkeznek? Kíván-e kedvezményes vasuti jegyet? b) Részt vesz-e a közebéden és a közvacsorán? (Table dote ebéd 2 kor. Vacsora 1 kor. 60 fill. A turista vendéglőben.) A közebéden és vacsorán csak azoknak lesz teríték fenntartva, a kik eziránti óhajátukat 22-éig bejelentik. Barlang megtekintése. A Kolozsvár felől d. e. 10 órakor érkeznek az E. K. E. turistáknak bejárása után megtekintik a „Zichy Ödön-cseppbarlang”-ot (tagok belépő díja 50 fill. nem tagokké 1 kor.) és azután 12 ó. 30 p.-kor table dote ebédnek (3 kor.) A Várad felől d. e. 2 ó. 15 p.-kor érkeznek előbb résztvesznek a közgyűlésen, a barlang felavató ünnepén és azután tekintik meg a barlangot. (Belépődíj E. K. E. tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 kor. Közvacsora este 6 órakor. Table dote 1 kor. 60 fill.) Kedvezményes vasuti jegyek. Az egyesület a közgyűlésre utazók részére személyre szóló kedvezményes vasuti igazolványt eszközöl ki, amelylyel harmadosztályú jegyet váltva, második osztályon, fél-2-ik osztályon jeggyel 3-ik osztályon utazhatnak.

Lehűtés. Egy fiatal ur, aki bár egyetemet járt, de nem sokat tanult, a vidéki kanyarban került, szörnyen flótogatta tudományát. Mikor már észrevette, hogy ezek nagyon kételkednek abban, odavágták neki: — Pedig már azt elhiszed nekem, mert tetszik tudni, én mind a két egyetemen tanultam. Erre az egyik földesur nyugalommal felelt: — Hát tudja őcsém uram, nekem is volt egyszer egy borjóm, az két tehéntől szoptott és mégis csak ökr lett belőle!

Erélyes gleichenbergi magyarok. A gleichenbergi fürdőtelepen — mint nekünk írják — a király szünetese napján minden épület, villán ott lengett a fekete-sárga zászló. Az egyik szálloda (Hotel Pest) asintén ily két színű zászlóval ékeskedett, noha vendégei jó részt magyarok. Nemcsak dícséretes, hanem természetesen is tehát, hogy az egyik fürdővendég, név szerint Kürti Lajos keszdeményezésére a szálloda összes vendégei követelték, hogy tűssék ki az épületre a magyar zászlót is, különben rögtön kiköltöznék. Az erélyes főhívnának meg lett a foganatja. Egy pár perccsel azután már ott díszlett a magyar trikolor is, tiszteletére a magyar királynak és drága pénzüket ott elköltözték magyarjainak.

Érdekes számítási játék. A király 75-ik születése napjának alkalmából a következő kabalát olvasható: A király 1880. augusztusban született, 1906. augusztusban lett 75 éves, és összesen 3736 év. Ez mivel ő fellege nemcsak magyar király, hanem osztrák császár is, osszuk el a 3736. évet két részre. 3736 : 2 = 1867 2/3 év, vagyis 1867. év hat hónap. Tényleg ő feléget az 1867-ik év hatodik hónapjában koronázták magyar királylává.

A mikor az adóhivatal nem akar fizetni. Dr Adorján Samu gyulafehérvári ügyvéd néhány nap előtt megjelent az ottani adóhivatalnál, hogy jogérvényesen kiutalt 40 koronát felvegyen. A nyugtára természetesen a törvényen kívüli állapotra való tekintettel nem rótt le bélyeget. Az adóhivatal erre önbatalmulag megtagadta az összeg kifizetését, mert a nyugtán nem volt bélyeg. Az ügybe valószínűleg beleszólt még a gyulafehérvári kir. törvényszék is, amely az összeget kiutalta.

Letartóztatott szikasztó. Pár napal ezúttal történt, hogy Mayerhöffer József Josefthal papírgyárának budapesti hivatalnokaként jelentkezett a rendőrségnél a eladta, hogy főnökének bizalmával visszaélt, éveken át szikasztott a gyár pénztárából. Mayerhöffert a rendőrség, mintán a gyár képviselője is panaszt emelt ellene, letartóztatatta s átkísérte az ügyészség fogházába, hol a töredelmesen beismert szikasztót vizsgálati fogságba helyezték. Mibe belenyugdott.

Uzsorás rogyón. Ezen csim alatt Bethlen Pál újságíró az év január havában a fővárosban elszaporodott uszorások üzeméről írt egy közleményt. Aktualitása tette ezt a köz-

leményt akkor az a tény, hogy a rendőrség egy hét tagu veszedelmes uszorás bandát tett ártalmatlanná. Bethlen közleményében megemlítette, hogy ősvége Ludvig Ignác né is egy nagy államvasuti ellenőr őzvége, asintén uszorával foglalkozik a nemrégiben egy ősvénke által összevezetett egy báró-házaspárt csak azért, hogy külön-külön, egy a báróak, mint a bárónénak kölcsönt ajánlhasson fel. — Ludvig Ignác né ezen közlemény miatt rágalmozásai ajtóport indított Bethlen Pál ellen, aki a vádirat ellen kifogásokkal élt. Szombaton tárgyalta ezen kifogásokat a vádtanács s a védő előterjesztése után visszaküldte az iratokat a vizsgálóbíróhoz, hogy szerezzék be Ludvigné ősvége uszorapőreire vonatkozó büntetőbíróági iratokat s hallgassa ki a vádelleses tanukat újra. Csakis mindezeknek megtörténte után fog a vádtanács a vád alá helyezés kérdésében dönten.

Halálos végű verekedés. Jenőfalván véres verekedés volt hétfőn. Dulakodás közben egy odaváló legény olyan két ütést kapott, hogy azonnal meghalt. Halálának okozói gyergyói legények voltak. A halottazemle és boncolás tegnap történt meg. Ez eset is szaporítja ősvézel az esküdtek dolgát.

Jelen számonkhoz Langfelder V. budapesti gépgyár melléklete van csatlolva.

Az állam felelőssége. A ősvézel-dorfi fogházban egy gőzmosó-intézet tulajdonosának hatheti szabadságvesztést kellett kiállania. Amint egy alkalommal a többi foglyokkal együtt a templomba ment, a földszintet az emelettel összekötő lépcsőn megcsuszott és bal karját eltörte. Munkaképtelensége miatt a kincstártól évi járadékot követelt azon az alapon, hogy a rozoga lépcső volt közvetlen okozója a balesetnek. A bírói szemle megállapította, hogy a lépcsőfokok a folytonos használat következtében erősen ki vannak kopva. A bíróság nem fogadta el a kincstár képviselőjének azon védekezését, hogy a sérültnek a lépcső korlátjába meg kellett volna fogóznia. Mert a lépcsőt oly állapotban kell fenntartani, hogy minden óvatlan lépésnél a lépcsőfokok nélkül sem legyen senki annak kitéve, hogy ott baleset éri. Megállapította ezenfelül a bíróság, hogy a felügyelő ezen szavakkal: „Őn mindig az utolsó!” — sietésre unazolta a foglyot. Már pedig tekintetbe kell venni, hogy a fogházakban minden rendelkezéssel a felügyelővel szembe kellett tartani a bűntudatát, hogy a foglyok oly lelki állapotban volt, hogy sietésben a hibás lépcsőn baj érhetne. A kölni felső bíróság is megítélte részére az évjáradékot.

A P R Ó S Á G O K.

John A. Shields amerikai az írógépen való írásban minden eddigi rekordot túlszárnyalva egy parcz alatt 243 szót írt le. Európában a rendőrségnél nem rég hozták dívatba azt, hogy a letartóztatottak ügyeiket megörökítik, mert erről lehet legjobban felismerni sok esetben a bűntetteseket. E módot Kóreában azelőtt már évszázadokig használták. A világ különböző részeiben átlag 2000 miaszióárinus működik, hogy az embereket mormon hitre téríték. Elko mellett Nevadában egy bányára találtak, melyen szinte kiapadhatlan a természetes szappan készlet. Egy késsel akárki bármily nagy darabot is vághat, mely a levegőn kissé megkeményedik. Az első római katonák készítettek Nagy-Britániában, mikor itt ezeltől kétez évvel gyarmatokat alapítva komlóra találtak California Állam néhány városa aranyat tartalmazó kővel van kikőve, de mintán kevés aranyat tartalmaznak ezek a kővek, nem találtak érdemesen belőle az aranyat kifejtetni és mintán a kő elég kemény, kövezésre igen alkalmas. Gyarmatosok szinte őzönével mennek az újabb időben Szibériába, s folyók partjain egész amerikai módra kezdik a farmokat művelni. Biztonsági beretvékat már ezeltől 60 évvel készítettek Angliában. Mai napcsig 12 gyár foglalkozik ilyen beretva készítésével. 1200 drb telefon-vezeték sodrony 2 és fél centiméter átmérőjű hengerben elfér. Egy fehérrépa sá. melyet 1760-ban fogtak el, 118 évig élt fogságában és 1824-ben halt ki. Nemrég pedig egy nőstény sas döglött meg egy angliai állatkertben, melyet 1829-ben fogtak Norvégiában. Fogságában 90 darab sasfókat nevelt fel. Palesztina kezd modern területtel fejlődni. Nemrég Jeruzsálem és Bethlehem között vilamos kocsiközlekedést indítottak, a Holt tengeren pedig gőzcsónok és propellerek járnak. Egy newyorki dobozgyárban 50 éve dolgozik egy 79 éves öreg munkás. Ma is ugyanazon épületben, ugyanazon emeleten, ugyanazon asztal mellett ugyanazon a kalapácsával dolgozik, mint 50 év előtt.

KÖZGAZDASÁG.

Mezőgazdasági Lexikon.

Bezerédy Adorján és Szilassy Zoltán kiadta a közgazdasági írók szerkesztésében jelenik

meg e mű; ez a könyv különösen nálunk önmagát ajánlja.

Más országokban, ott is, ahol a mezőgazdaságnak nincs oly fontos szerepe, mint éppen Magyarországon, valamint más nyelveken mindenhol találunk már „Mezőgazdasági Lexikon”-okat, a melyek vagy a mezőgazdaság összes ágaira terjednek ki, vagy pedig annak csak egyes ágazatait tárgyalják és az ily könyvek mindenhol a gazdák községének nélkülözhetetlen segédkönyvét és tanácsadóját képezik minden kérdésben és minden ténykedésben.

Magyar nyelven nincs ily könyvünk, de nincs mezőgazdasági könyvünk sem, a mely a mezőgazdaság összes ágait gyakorlati szempontból egy könyvben röviden de kimerítően tárgyalná, ismertetve mindazt, a minnek ismeretere a gazda embernek szüksége lehet.

Ha manapság a gazda azt akarja, hogy gazdasági könyveiben megtalálja az útmutatást és felvilágosítást minden oly kérdésre, ami gazdasága körében csak előfordulhat, egy egész könyvtárt kell összevásárolnia és sok esetben még akkor is csak bajosan fog eligazodni, ha valamit meg akar benne találni, a mire éppen szüksége van.

Ezenkívül gazdasági könyveink közt már igen sok van, a melyik rég elavult, új kiadás vagy újabb könyv abban a szakban nem jelent meg, pedig a mezőgazdasági ismeretekben nincs megállás, elmaradás, azok haladnak a korrall és annak vívmányaival, és igen sok dolog, ami tegnap még jó volt, az ma már idejét mulla.

Mindezek a dolgok eléggé igazolják, hogy szükség van, még pedig nagy szükség van egy olyan könyvre, a milyen ez a Mezőgazdasági Lexikon.

És ezért bizalommal ajánljuk ezt a könyvet a gazdák figyelmébe abban a tudatban, hogy hazánk gazdák községének ezen munka közreadásával jó szolgálatot teszünk.

Ára tízve 20 kor; kötve 25 kor. Kapható; Budapest: Grill Károly cs. és kir. udvari könyvkereskedésében és a hazai könyvkereskedőkknél.

A politikai válság és a vidék.

Daczára a harmadfél év tartó belpolitikai krízisnek, Magyarország gazdasági fejlődését szilárd alapon nyugvónak tekinthetjük. Mert ha a mi válságunknál sokkal csekélyebb politikai válság tört ki például Német-, vagy Angolországban, amelynek gazdasági helyzete tudvalevőleg a fejlettség legmagasabb fokán áll, a válság következményeit nemcsak az illető országok, hanem az egész világ gazdasági élete megérezte. Nálunk a krízis kifejlődése, az exlex, ez Ausztriával való közönség megegyezésének előterbe lépése nem vert oly nagy hullámokat, amelyek a gazdasági intézmények megindítását vonták volna maguk után, sőt azt tapasztaljuk, hogy az értéksződek nyugodt és a nagy, közepes, sőt kicsiny vállalatok is eléggé jól prosperálnak. Legfejlebb azt tapasztaljuk, hogy a rosszul informált külföld a magyar értéket iránt némi elhidegültet mutat. A mi már most a vidék gazdasági intézményeit illeti, azokra a politikai krízis alig okozott némi fennakadást. Néhány vidéki intézet összeroskadása is inkább arra a bizonytalan alpra, amelyen létesült, mint a politikai helyzet elmérgesedésére vezethető vissza. De gazdasági sziladságunkba vetett hitünk is meginnog, ha mindantalan újabb és újabb riasztó hírek kelnek szármára amelyekhez hozzájárul az a tény is, hogy a vármegyéek sorra ellentétbe helyezkednek a mostani ügyvezető kormányval. Azok az emberek, akik eddigelé a vidék gazdasági életében vezérezerepet játszottak, kezdenek félredállni az utból és a vezér nélkül álló közönség zavartan és tétozva áll a jelenségekkel szemben. — Hozzájárul ezekhez még az állami munkálatok szűnetelése. — Így történik azután az, hogy a vidéki pénzüzeteknek az ipari és kereskedelmi váltók állománya csökken, ellenben a betétek nagysága nő, mert hiszen már az adó is takarékpénztárba viszik és több tekintélyes pénzüzetet azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a municzipiumok által betétként elhelyezett adópénzek után kamatot nem fizet. A magyar kereskedők Bécsben már csak 2 hónapra szóló és Bécsbe telepített fedezeti váltó ellenében kapnak árat, holott ezeltől tárva-nyílvá állott nekik az osztrák árupiacz. Nagyan emeli a zavart az is, hogy a magyar nép alsóbb rétegei az adó mellett még az adósságait sem fizetik és meglesz a törvénytisztélet. Ezért kívánatos végre a viszonyok rendezése.

Gyümölcsfeldolgozó gépek bemutatása a nagygyenyedi kiállításon.

A földmiveltügyi miniszter közölte a nagygyenyi mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságával, hogy szeptember 30-án megnyíló kiállításra saját külön szakembereit küldi le, hogy egy Simon-féle cidermalmot, Mabille-féle almaborsajtót, Ryder-féle amerikai aszalót és egy Györy-féle szeszifőzőt a gyümölcstermelésünkre áldásos eredményeket van hivatva létrehozni, miért az említett állami gépek megtekintését a gyümölcstermelők figyelmébe ajánljuk.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, Budapest heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzüzetéről.

Budapest, 1906. aug. 17.

Mig a külföldi tőzsdék a portsmouthi béke tárgyalásokra, melyek a béke létrejöttét reméltetik, továbbá a kedvező külföldi gazdasági viszonyokra és a tervbevevett német és angol fejedelmek közötti találkozására kedvezően voltak befolyásolva, addig nálunk a tőzsde a lefolyt héten igen csekély forgalom mellett stagnált és az üzletlenség következtében az árfolyamok lassan lemorzsolódtak.

Helyi értekek közül a magyar kereskedelmi részvénytársaság részvényei emelkedtek a magasabb osztályokhoz, míg a hitel részvények, tekintettel a folyó hó 23-án közzéteendő és érdeklét várt félelvi mérlegre árfolyamban szilárd irányzatnak voltak.

A pénzüzet daczára annak, hogy a szükséglet a médiói ellátásra nagyobb összegre tartott igényt, nem változott.

A lefolyt hét legnevezetesebb árfolyamváltásai a következők voltak:

	aug. 10.	aug. 17.
4%-os magyar koronajáradék	96.80	96.80
Magyar hitelrészvény	786.50	784.—
Magyar jelz. hitel. részv.	508.—	507.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank r.	477.—	475.—
Osztrák magy. államv. részv.	676.—	674.—
Danubius hajógyár részvény	220.—	222.—
Rimamurányi vasmű részvény	552.—	550.—

Legújabb.

A „Csiki Lapok” eredeti táviratal.

Budapest, aug. 22. d. u. 3 óra 20 percz.
Csikszereida, aug. 22. d. u. 4 óra 30 percz.

Tisztí affér.

Kassáról táviratozzák, hogy az ottan megjelenő „Kassai Hírek” című napilap tegnap egy cikket írt, amelyben megírja, hogy egy Rosenfeld nevű volt csendőrt, ki most mint tartalékos van behíva, a legénységi szobába belépő Borczicz hadnagy alaptalanul megdorgálta és ezredkihallgatásra rendelte.

A fent nevezett lap egyuttal a hadnagyot eljárásáért megtámadta. Borczicz hadnagy tegnap délelőtt 10 órakor megjelent a „Kassai Hírek” szerkesztőségében Szátori nevű hadnagy társával s felelősségre vonta Seress Imre szerkesztőt, ki kijelentette, hogy a cikk minden betűjéért a felelősséget elvállalja. Erre Borczicz hadnagy Seress arcra vágta, melyet hamarosan Seress is visszavágott, dulakodás közben mindketten földre estek; majd a hadnagy felugorva kardot rántott, Seress szerkesztő revolverét vonta elő s rálökt a hadnagyra; a golyó azonban a karszijáról visszapattant. A behorant nyomdászemélyzet közül Klein Lipót két festékes dobozt vágott a hadnagy fejéhez, mire Szátori hadnagy, ki társas védelmére kelt, Kleint kardjával hasba szurta.

A dulakodást a megérkezett rendőrség választotta el. Borczicot és Kleint súlyosan megsebesítve a kórházba szállították. Seress szerkesztő a fején és kezén sebesült meg. Az eset Kassában óriási izgatottságot keltett. A hírlapírók délután gyűlést tartottak a további teendőik megbeszélésére.

Faeladási hirdetemény.

Gyergyószárhegy község közbirtokos-
sága ezennel közhírré teszi, hogy a tu-
lajdonát képező II. határrészbeli erdőben
az 1905. évre esedékes és kijelölt, alább
felsorolt vágástereken levő fatömegek
Gyergyószárhegy községénél megmar-
tandó, zártírásbéli ajánlattal egybekötött
nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján.
1. A II. határrészbeli erdő III v. s. 64.
osztágában a „Kereködör“ nevű
erdőrészen 89 96 k. h. kiterjedéssel kijelölt
vágástéren levő mintegy 18464 m³. lucz-
és jegenyefenyő m³, 129 m³. lucz-
és jegenyefenyőnek és 2482 m³. bükk
tűzfára becsült fakészlet, kikiáltási ár,
melyen alul a fakészlet eladatni nem fog
72000 azaz hetvenkettő ezer korona.

**Elfog adatni folyó évi szept.
11-én délelőtt 9 órakor.**

2. A II. határrészbeli erdő IV. v. s. 77.
osztágában a „Csobotbükk“ nevű
erdőrészen 43 86 k. h. kiterjedéssel kijelölt
vágástéren levő mintegy 8147 m³. lucz-
és jegenyefenyő m³, 62 m³. lucz- és
jegenyefenyősd, 3022 m³. bükk-tűz-
fára becsült fakészlet kikiáltási ár, me-
lyen alul a fakészlet eladatni nem fog.
29500, azaz huszonkilenczezeröttszáz kor.
Elfog adatni f. évi szeptember 11-én
d. e. 10 órakor.

3. A II. határrészbeli erdő V. v. s. 92.
osztágában a „Hurdugós“ nevű erdőrészen
3936 k. h. kiterjedéssel kijelölt vágástéren
levő s mintegy 7058. m³. lucz és
jegenyefenyő m³ és 147 m³. lucz és
jegenyefenyő rufára becsült fakészlet;
kikiáltási ár, melyen alul eladatni nem fog
21000. azaz Huszonegyezer korona.
Elfog adatni f. évi szeptember 12-én
d. e. 9 órakor.

4. A II. határrészbeli erdő II. v. s. 40.
osztágában a „Pályin“ nevű erdő-
részen 61 19 k. h. kiterjedéssel kijelölt
vágástéren levő mintegy 18464 m³. lucz-
és jegenyefenyő m³, 252 m³. lucz- és
jegenyefenyősd fára becsült fakészlet
kikiáltási ár, melyen alul a fakészlet el-
adatni nem fog, 64700. azaz hatvannegy-
ezerhétvisszáz korona.
Elfog adatni folyó évi szeptember
12-én d. e. 10 órakor.

Megjegyezzetük, hogy minden egyes
vágástér külön-külön fog elárvereztetni, s
e szerint az esetleges zárt írásbeli ajánla-
tok is minden egyes vágástérre vonatko-
zólag külön állítandók ki.
Arverezni szándékozők kötelesek a

kikiáltási ár 10 százalékát az árverés
megkezdése előtt készpénzben vagy óva-
dékképes értékpapirokban az árverez-
biztos kezébe letétbe helyezni.

Zárt írásbeli ajánlatok, melyek a
megajánlandó vételárnak 10 százalékával
mint bánatpénzzel, vagy megfelelő értékű
óvadékképes értékpapírral ellátandók s
melyekben a megajánlott vételár szám-
jegyekkel és betűkkel tisztán kiirandó, a
szóbeli versenytárgyalás megkezdése előtt
benyújtandók.

Ezen ajánlatokban határozottan ki-
jelentendő az is, hogy ajánlattevő az ár-
verési és szerződési feltételeket elfogadja
és azoknak magát aláveti.

Utóajánlatok, avagy az árverési és
szerződési feltételektől eltérő kikötéseket
tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vét-
tetnek.

Egyébiránt a részletes árverési és
szerződési feltételek a Gyergyószárhegy
község közbirtokosság alattirt elnökségé-
nél megtekinthetők.

Gyószárhegy, 1905. augusztus 6-án.

Czibalmos István, Ferenos András,
b. jegyző. 2-2 b. elnök.

Faeladási hirdetemény.

Szentpéter egyházmegye gondnok-
sága közhírré teszi, hogy a rakottyás
Ritkucza és Vetegető alja legelőn talál-
ható mint egy 3190 köbméterre becsült
luczfenyő haszonfa tömeg eladása céljából
folyó évi augusztus hó 26-ik
napján délután 3 órakor Csik-
somlyón a plebániái hivatal helyiségében
nyilvános szóbeli és zártírásbéli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár 6380 korona azaz hat-
ezer háromszáznyolcvan korona.

A fatömeg becsáron alul eladatni
nem fog.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A zártajánlatok közvetlen a szóbeli
árverés megkezdése előtt nyújtandók be.
A részletes árverési és szerződési
feltételek megtekinthetők az egyházmegye
plebániái hivatalában Csiksomlyón, a
becslési kimutatás pedig megtekinthető
Csikszederében a járási erdőgondnok-
ságnál. Csiksomlyó, 1905. aug. hó 3-án.

Murányi Kálmán, Csiszér Pál,
főesperes-plebános 3-3 gondnok.

Eladó
Csikszereda—Zsögöd között egy pusztá belte-
lek jutányos áron. — Felvilágosítással szolgál e
lap kiadóhivatala. 3-3

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomá-
sára hozni, hogy saját telkemen **Brassóban**, (Vasut-
utca), a tránváj elágazásánál, bel- és külföldi már-
ványokból faragtatok és csiszoltatok **siremléket** és
mindennemű **butormárvány lapokat**.

Továbbá raktáron tartok: **Gránit**,
Syenit, **Labrador** és **Andesyt** kemény
kőzetű siremlékeket, amely kaphatók **10** kor-
onától **2000** koronáig.

Mind első kézből a legolcsóbban be-
szerezhetők. — Ügyökösk mellőzésével kér-
ném egész bizalommal **hozzám fordulni**,
mert ez által sok megtakarítás érhető el.

8-20 Teljes tisztelettel: **Nagy József** kőfaragómester, Brassóban.

ŐSZI TRÁGYÁZÁSHOZ

Thomassalakiszt „CSILLAG”
Stern-Marko védjeggyel.

helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas
műtrágyája. Kiváratra szakmunkákkal és ár-ajánlattal készségesen szolgál!

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST
VI. Teréz-körút. 3. szám.

A Thomassalakiszt, Berlin, vezérképviseelője a magyar korona országnak
területén. **Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a**
védjegyre! Minden zsák ólomzárrel és tartalom-jelzéssel van ellátva.

(6-20.)

Gyomorhajban szenvedőknek!

Mindazoknak, kik akár megbűlés, akár a gyomor felterhelése, akár pedig
hiányos, nehezen emészthető, igen meleg, vagy igen hideg éleleket élvezése, vagy
pedig rendetlen életmód által maguknak valamely gyomorhaj, nevezetesen:

Gyomorhurutot, gyomorgörcsöt, gyomorszikarást,
nehéz emésztést, elnyálkásodást

szerettek, egy kitanó háziismer ajánlatik, melynek kiváló hatása már sok év
óta ki van próbálva. — Ez nem más, mint az

Ullrich Hubert-féle FÜSZERESBOR

Ez a fűszeres bor a legkiválóbban gyógyhatásának talált növé-
nyekből és a legkiválóbb jó borból készítettik, erősíti és táplálja
az ember emésztőszervezetét, elhárítja az emésztési zavarokat és
az egészséges vér újra képesére kiválólag hat.

A fentnevezett Fűszeresbornak kellő időben való használata által a gyom-
orhajok már csirájukban megsemmisítettek. Tehát senkinek sem kell kése-
delmeskedni, hogy azt kellő időben használja. A krónikus gyomorhajnál fellépő
jelenségek, milyennek: a főfajás, felbőfögések, mellégés, puffadás, há-
nyással egybekötött émelygés, még ha olyan hevesek lépnek is fel, a
bornak nehézsúlyos élvezete után azonnal elenyésznek.

Székdugulás és annak kellemetlen következményei, mint a szorulás
kolikus fájdalmak, szivdobogás, álmatlanság, (aranyeres
bántalmak) a Fűszeresbor által gyakran igen gyorsan elhárítatnak. — A
fűszeresbor megszünteti a nehéz emésztést és könnyű székelés által az alkalmatlan
anyagokat a gyomorból és belekből eltávolítja.

A sovány és halvány kinézés, vérhiány, elerőtlenedés
nagy részben a rossz emésztésnek, hiányos vérképződésnek és a máj beteges
állapotának a következményei. Az étvágytalanság az ideges elernyedés és le-
hangoltság, továbbá a gyakori fejfájások, az álmatlan éjszakák lassanként vég-
kép kimerítik az embert. — A fűszeresbor az elgyengült életerőnek új impul-
zust ad. — A fűszeresbor fokozza az étvágyat, előmozdítja az emésztést és
táplálkozást, kormányozza az anyagcserét, gyorsítja a vérképződést, lecsillapítja
a felingerelt idegeket és egészen új életkedvet teremt. — Mindezeket számos
elismerés és hálaírat bizonyítja.

A fűszeresbor palackokban 1 firt 50 krért és 2 firtért a következők gyógy-
szertárakban kapható: Csikszereda, Csikszépvíz, Csikszentmiklós, Karczfalva,
Kápolnás-Oláhfalva, Homoród, Dálya, Bögöz, Daróc, Zombor, Barót, Telegdi-
laczon, Tusnád, Bánkfalva, Csikszentgyörgy, Sósmező, Gyergyószentmiklós,
Gyergyóditró, Gyergyó-Alfalu, Gyergyótölgyes, Gyergyóújfalva, Csikszentmárton,
Kászón, Parajd, Siklód, Korond, Ételéd, Farkaslaka, Székelykeresztúr, Erked
Felek, Szászkeresztúr, Kacza, Kóhalom, Ugra, A.-Rákos, Bodok, Miklósvár,
N.-Ajta, Böllön, Zalán, Csernáton, Bereczk, Zabola, Sepsiszentgyörgy, Kézdi-
vásárhely s így tovább Magyarország és Ausztria minden nagyobb és kisebb
helyiségeiben levő gyógyszerházakban.

Csikszeredai gyógyszerházból Fűszeresbor eredeti minőségben három és
háromnál több palackkal megrendelésre küldetik Ausztria—Magyarország va-
lamennyi helyiségbe.

Utánzásoktól őrizkedni kell!

5-0 Világosan
ULLRICH HUBERT-féle Fűszeresbort kell kérni!!!

Helybeli
képes levelezőlapok
kaphatók
Savoboda József
könyvkereskedésébe
Csikszeredában.

Nyomdász-
tanulónak egy jó
családból való fiu,
aki legalább 2-3
gimnáziumot vég-
zett, felvétetik la-
punk kiadóhivata-
lában Cs.-szeredán.

Csodás és biztos hatású arctisztító és szépítő-
szerek, melyek nemcsak hazánkban, hanem az egész világon közkeveltségnek örvendenek a
12-13 **KRIEGER-féle**
Akácia-Crème . 2 K
Akácia-Poudre 1 K
Akácia-Szappan 1 K
Pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, miteszert, atb. Biztos,
hogy nem ártalmas, hanem fiatalítja, szépíti az arcot. Kapható a
„Korona“ gyógyszerárban Budapest,
VIII. Kálvin-tér. (Baross-u. sarok) Postai szétküldés naponta.

TAKÓ KÁROLY
főfelhasználó ünete Csikszeredában (Lázár Domokos-féle épületben, régi gyógyszerár.)
Ajánlja magát elegáns és legújabb divat szerint szabott
FÉRFIRUHA
pontos készítésére. Kezességét vállal kifogástalan kiviteléért.
Nagy raktár tart valódi első minőségű angol ruhaszövetekben.
Pontos és gyors kiszolgálás! Mérsékelt szolid árak!
25-52

Teljes ellátást
nyernek az iskola idejére jó családbeli
izraelita fiuk. Czim: **Ösv. Weissfeiler**
Hermanné, Brassóban, Kapu-u. 39.
Az Apafi-utczában
2 emeleti szoba butorozva, külön-külön
bejárattal kiadó. — Hol? megmondja a
kiadóhivatal. 1-3

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a
Brassói Portland-Cement-Gyár
BRASSÓBAN.
Csikszeredán kapható: **Albert Balázs** és **Fia** urak kereskedésében.
Nyomatott Csikszeredában, Savoboda József könyvnyomdájában. 1906. 16-0